

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Lounais-Suomen kuntien liikuntaseminaari 2025

OKM:n ajankohtaiset & kuntien yhteistyö ja poikkihallinnollisuus
Ylitarkastaja Sari Virta

Ajankohtaiset & kuntien yhteistyö ja poikkihallinnollisuus

- Julkinen talous ja liikuntabudjetti
- Lupa- ja valvontavirasto 1.1.2026
- Suomi liikkeelle-ohjelman kuulumisia

Tapahtumia

- Kansallinen Liikuntafoorumi 27.-28.10.2025 Rovaniemi
  - <https://www.liikuntaneuvosto.fi/tapahtuma/liikuntafoorumi2025/>
- Suomi liikkeelle & terveydeksi – aluekiertuesarja 26.9.-7.11. 2025

Ajankohtaista euroista

- Hallituksen JTS-vaikutukset (toimintamenosäästöjä)
  - Liikuntabudjettia ”kolhitaan”, mutta 2026 ei suuresti
    - Liikuntapaikkarakentamisen leikkaukset peruttu
    - Liikunnan ja urheilun suurtapahtumat (yleisurheilun EM-kilpailut ja hiihdon MM-kilpailut) lisäys 0,85 milj. euroa
    - Liikunnan koulutuskeskusten vos-indeksiä tarkastettu 3,2->3,5%:iin
  - Pysyvät säästöt vuodesta 2027 eteenpäin: valmistelu käynnissä, vaikutukset tiedetään myöhemmin
- Harrastamisen Suomen malli lisärahoitusta 5 M€

OKM:n TAE 2026 on 8,9 M€

Liikuntatoimi 157,8 miljoonaa

- Liikuntatoimen määrärahataso on noin 3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2025 varsinaisessa talousarviossa.
  - Lisäykseen vaikuttaa pääosin valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten valtionosuuden tarkistukset.
  - Liikuntatoimen osuus valtiontalouden sopeutuksista vuonna 2026 on 2,92 miljoonaa euroa kohdentuen pääosin liikuntapaikkarakentamisen valtionavustuksiin.
- Hallitus kohdentaa liikunnan ja urheilun suur tapahtumiin (yleisurheilun EM-kilpailut ja hiihdon MM-kilpailut) 0,850 miljoonaa euroa. Suur tapahtumien kokonaisrahoitus kasvaa 2 miljoonasta eurosta 2,85 miljoonaan euroon.
- Liikunnallisen aktiivisuuden lisäämiseen eli Suomi liikkeelle-ohjelmaan on varattu hallituskaudeksi vuosittain 20 miljoonaa euroa.

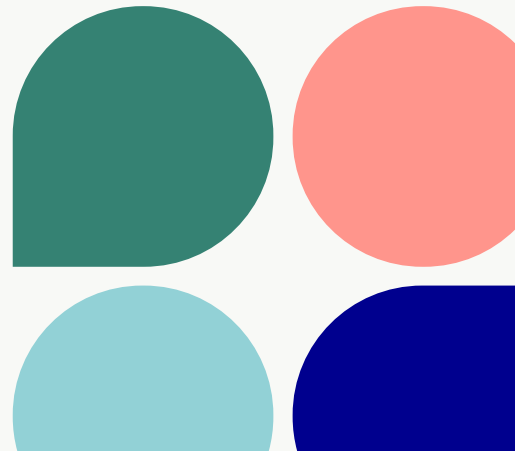
Lasten ja nuorten harrastustoiminta (Harrastamisen Suomen malli)

- HSM-määrärahaan pysyvä 5M€ korotus. Tasoksi vakiintuisi 19,4M€

Lupa- ja valvontavirasto

Tietopaketti

08/2025

Lupa- ja valvontavirasto aloittaa toimintansa 2026

- Lupa- ja valvontavirasto on uusi valtion virasto, joka aloittaa toimintansa 1.1.2026.
- Virastoon kootaan kaikki Valviran tehtävät, **suurin osa aluehallintovirastojen tehtävistä** sekä pääosa ELY-keskusten ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen tehtävistä.
  - Valviran, aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten toiminta päättyy 31.12.2025.
  - Nykyisten ELY-keskusten tilalle perustetaan kymmenen alueellista elinvoimakeskusta.
- Lupa- ja valvontavirasto on osa valtion aluehallinnon uudistusta, jonka tavoitteena on yhdenmukaistaa lupa- ja valvontakäytäntöjä Suomessa.

Lupa- ja valvontaviraston toimipaikat 1.1.2026

- Lupa- ja valvontavirastolla on 18 toimipaikkaa ympäri Suomen, jokaisessa maakunnassa.
  - Viraston päätoimipaikka on Tampereella.
- Toimipaikkaverkosto pohjautuu nykyisiin toimipaikkoihin.
- Kattavalla toimipaikkaverkostolla varmistetaan viraston **alueellinen läsnäolo**.
- Toimipaikkaverkostoon voi myöhemmin tulla muutoksia mm. tilahankkeiden ja valtion palvelu- ja toimitilaverkkouudistuksen myötä.

Valtakunnallinen virasto, alueellinen läsnäolo

- Lupa- ja valvontavirastolla on valtakunnallinen toimivalta. Näin varmistetaan yhdenmukaiset lupa- ja valvontakäytännöt eri puolilla Suomea.
- Viraston tehtävät koskevat sosiaali- ja terveysalaa, ympäristöasioita, työsuojelua, pelastustoimea, varautumista, koulutusta, kulttuuria ja varhaiskasvatusta sekä tiettyjen alojen yritystoimintaa.
- Lupa- ja valvontavirasto **toimii alueilla tiiviissä vuorovaikutuksessa** valtionhallinnon viranomaisten, kuntien, hyvinvointialueiden, elinkeinoelämän ja kansalaistoiminnan kanssa.

Lupa- ja valvontaviraston toimialakohtaiset tehtävät

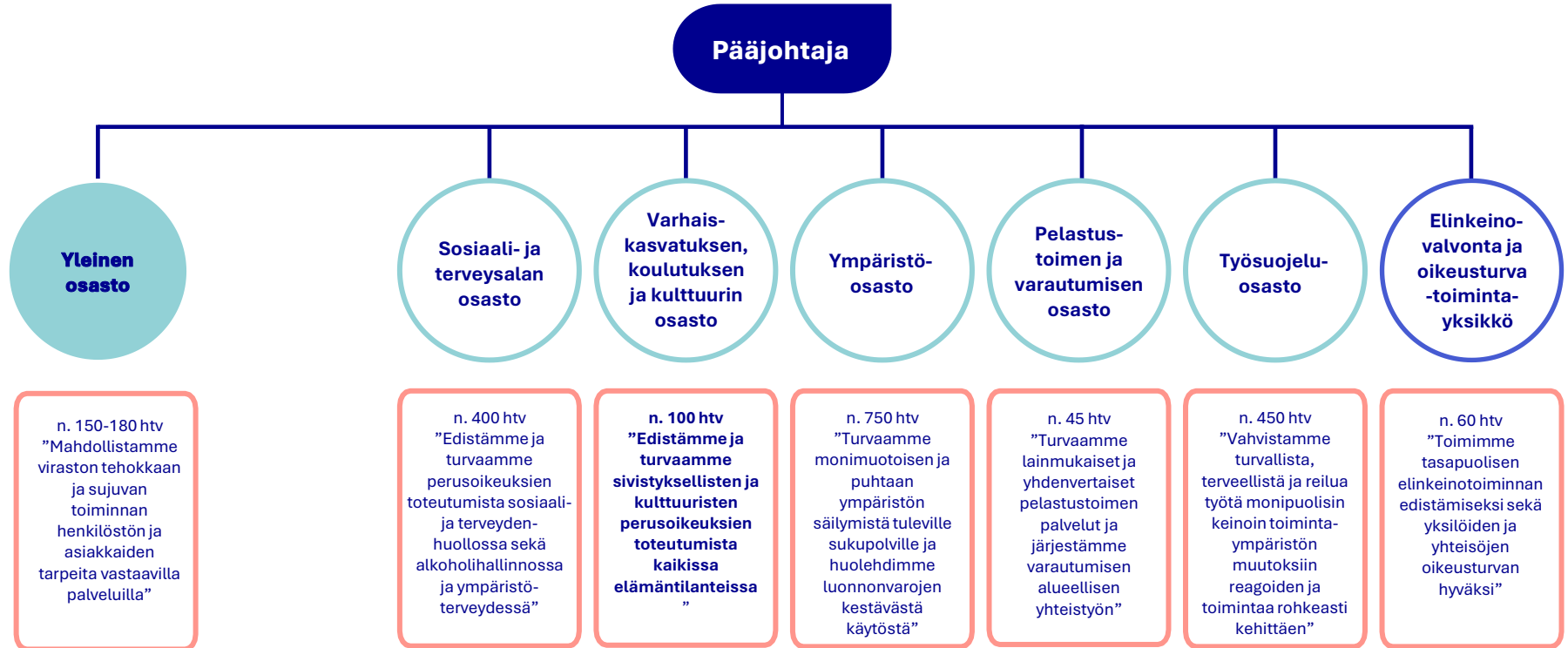
- **Sosiaali- ja terveysala**
  - Sosiaali- ja terveydenhuoltoon, terveydensuojeluun, alkoholi- ja tupakkahallintoon sekä adoptioasioiden hallintoon ja muutoksenhakuun liittyvät viranomaistehtävät.
- **Varhaiskasvatuksen, koulutuksen ja kulttuurin toimiala**
  - Varhaiskasvatusta, koulutusta ja opetus-, nuoriso-, kirjasto- ja liikuntatoimea koskevia tehtäviä sekä hautaustoimilakiin liittyviä tehtäviä.
- **Ympäristön toimiala**
  - Ympäristöasioiden luvitus ja valvonta, ympäristövaikutusten arviointi, alueidenkäyttöön sekä luonnon- ja ympäristönsuojelun liittyviä tehtäviä, vesien- ja merenhoidon ja vesitalousasioiden tehtäviä sekä yleisen edun valvonta.
- **Työsuojelun toimiala**
  - Työsuojeluhallinnon lupien, valvonnan ja ohjauksen sekä tuotevalvonnan tehtäviä.
- **Pelastustoimen ja varautumisen toimiala**
  - Pelastustoimen valvonta ja arviointi, varautumisen alueellisen yhteistyön järjestäminen, alue- ja paikallishallinnon turvallisuussuunnittelun edistäminen ja sisäministeriön tukeminen.
- **Muihin toimialoihin kohdistuvat tehtävät**
  - Mm. kiinteistönvälitysliikkeiden ja perintätoimenharjoittajien rekisteröinti ja valvonta, kuntien työvoimapalvelujen valvonta, rahanpesulain mukaisia ohjaus-, rekisteröinti- ja valvontatehtäviä, tiettyihin yhteisöihin kohdistuvia lupa- ja oikeusturvatehtäviä, kunta- ja hyvinvointialuekantelujen käsittely.

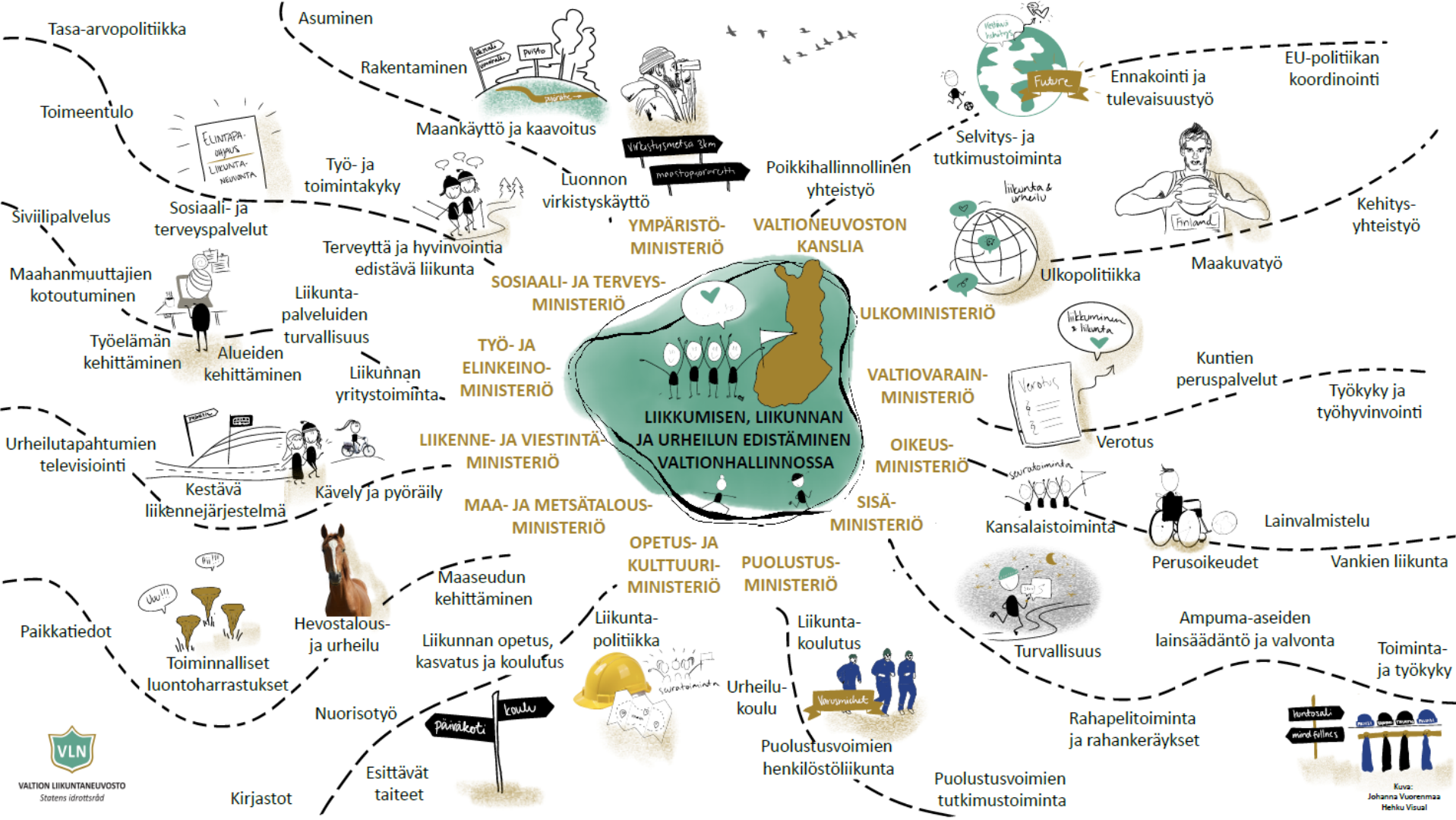
Lupa- ja valvontavirasto osana valtionhallintoa

- Lupa- ja valvontavirastossa työskentelee **noin 2000** eri alojen asiantuntijaa.
  - Työntekijät siirtyvät nykyisistä virastoista virkojensa mukana Lupa- ja valvontavirastoon.
- yksi suurimmista valtionhallinnon virastoista.
- kuuluu valtiovarainministeriön (VM) hallinnonalaan.
- VM vastaa viraston yleishallinnollisesta ohjauksesta.
- Viraston toimintaa ohjaavat omilla toimialoillaan eri ministeriöt.
  - OKM ohjaa Varhaiskasvatuksen, koulutuksen ja kulttuurin osastoa

Lupa- ja valvontaviraston organisaatio

2025 Poikkihallinnollinen toiminta liikkumisen edistämiseksi & kuntien välinen yhteistyö

1. Liikuntatoimen
rooli
poikkihallinnol-
lisuudessa
[kunnan sisällä]

Vahvistetaan

2. Kuntien
välinen
yhteistyö

Lisätään

3. Liikkumis-
ohjelmien
kehittämistyö

Otetaan käyttöön

BONUS: Uuden valtuustokauden tuomat muutokset liikunnan
näkökulmasta

Liikuntatoimen rooli poikkihallinnollisuudessa

- Eri kohderyhmien liikkeen lisääminen poikkihallinnollisuuden keinoin.
  - Liikunnan ja liikkumisen olosuhteisiin vaikutetaan eri sektoreiden toimenpiteillä ja palveluilla
  - Arkiliikkumisen lisääminen
    - LIIKUNTATOIMI JOHTAA?
- Kunnan ja hyvinvointialueen välinen yhteistyö liian vähän liikkuvien kuntalaisten terveyden edistämisessä.
  - Yhdyspintatyön tukeminen.
- Liikuntalaissa on monialaisuus - "brändi eläväksi"
  - Hyvien esimerkkien levittäminen.
- Suomi Liikkeelle –ohjelman toimenpiteiden jalkauttaminen kunnan liikuntatoimintaan / SL-ohjelman avustukset
  - Hankkeiden vakiinnuttaminen

Kuntien välinen yhteistyö

- Kuntien väliseen yhteistyöhön ohjaaminen ja kannustaminen koulutuksen ja informaatio-ohjauksen keinoin
  - OKM, AVIT
  - Kuntaliitto, Liikkuvat-kokonaisuus, liikunnan aluejärjestöt
- Miten kuntayhteistyötä voidaan tehdä? Erilaiset esimerkit ja lain raamit.
  - Yhteiset valtionavustushaut
  - Tarkoituksenmukaiset verkostot

BONUS: Uuden valtuustokauden ”mahdollisuudet”

- Uuden valtuustokauden tuomat muutokset liikunnan näkökulmasta
  - Pidetään ja vahvistetaan liikunnan toimialaa edelleen kunnan palveluvalikoimassa
  - Liikuntapalveluiden näkyminen lautakunnissa

KYSYMYKSIÄ

- Onko uusi valtuustokausi tuonut kuntaasi muutoksia lautakuntarakenteisiin tai liikuntatoimen asemaan / sijoittumiseen tms?

Kuulemiskierros 2 min / kunta

- Kerro onnistuminen / onnistumiset: joko / tai
  - Kuntien välisessä yhteistyössä
  - Poikkihallinnollisesta toiminnasta kunnan sisällä
- Millaista tukea / sparrausta tarvitsisit työhösi?
  - Mahdollisia toiveita meille
  - (Tilannekuvaa, millaisissa haasteissa kunnissa viranhaltijatasolla mennään.)

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Suomi liikkeelle -ohjelma
Programmet Finland i rörelse

Suomi liikkeelle -ohjelma

Tavoitteena

- on kääntää liikkuminen kasvuun jokaisessa ikäryhmässä.
- Liikunnallisen elämäntavan ja toimintakyvyn poikkihallinnollinen Suomi liikkeelle -ohjelma toteuttaa tätä tavoitetta (35 toimenpidettä)

Rakenteet luovat edellytykset liikkumiselle

Yksilöt ja yhteisöt valitsevat liikkumisen
Organisaatiot valitsevat liikkumisen edistämisen

Suomi liikkeelle v. 2025 määrärahakohdennukset

• Liikkuva koulu- ja Liikkuva opiskelu -toimenpiteet (OKM)	4 M€
• Koulumatkojen turvallisuuden edistäminen (LVM)	3 M€
• Liikuntaneuvonnan vahvistaminen (Move! ja muut ikäryhmät) (OKM)	2,8 M€
• Liikunnan harrastamisen malli (OKM)	2,6 M€
• Alueelliset kansanterveyden edistämisen pilotit (STM&OKM)	1,5 M€
• Liikunnan ja toimintakyvyn lisääminen osaksi kutsuntojen sisältöä (PLM)	1 M€
• Suomi liikkeelle -ohjelman viestintä, seuranta ja hallinto (OKM)	1 M€
• Työikäiset liikkeelle & Työelämän kehittäminen (STM & TEM)	1,6 M€
• Liikunta-alan yritysekosysteemien vahvistaminen (TEM)	0,89 M€
• Soveltavan liikunnan kehittäminen, kokeilut ja innovaatiot (OKM&STM)	0,8 M€
• Perheiden kannustaminen liikkumiseen (sis. pallo äitiyspakkaukseen)(STM)	0,36 M€
• Liikunta ja ravitsemus hyvinvointialueilla ja yhdyspinnoilla (STM)	0,2 M€
• Metsähallituksen julkinen rakennuspiirustuskokoelma (YM)	0,15 M€
• Ikääntyneiden ulkoilun lisääminen (STM)	0,1 M€

Suomi liikkeelle – ohjelma ja kunnat

- Toimenpiteet etenevät suunnitellusti (puolivälikatsaus 26.3.25)
  - <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/166208>
- Hankeavustukset
  - Liikuntaneuvonta
  - Liikkuvat- kokonaisuus
  - HSM & liikunta, 38 myöntöä (39 haki): ISAVI-alueelle myönnöt Joensuu, Kitee, Leppävirta, Outokumpu, Tohmajärvi (yhteensä 125 900e)
  - Soveltava liikunta, 20 myöntöä (35 haki): kolmessa hankkeessa kuntien soveltavan liikunnan erilaisia toimintamalleja. Tammikuussa 2027 loppuseminaari.
- Hankkeiden vakiinnuttaminen / juurtuminen?
- Arkiliikkumisen lisääntyminen?

Myöntölista

Hakija	Käyttötarkoitus	MYÖNTÖ
Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu ry	Soveltavan liikkumisen koordinaattori varhaiskasvatuksessa ja alakouluissa	150 000
Finlands Svenska Idrott rf	Skapa bättre möjligheter till anpassad motion genom att ta med målgruppen i utvecklingsarbetet	80 000
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu Oy	Tasavertaisesti seuroissa - Erityisen tuen tarpeen omaaville lapsille tasavertainen mahdollisuus harrastaa seuroissa	38 000
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä	Sovella, saavuta ja yhdistä - Jokilaaksot liikuttaa 2025-2026	94 000
Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy	Hanke edistää psykososiaalisista toimintarajoitteista kärsivien nuorten ja aikuisten liikuntaan osallistumista.	88 000
Jyväskylän yliopisto	Toimintarajoitteita kokevien lasten ja nuorten tunnistaminen ja heidän liikkumisensa edistäminen	100 000
Kaakonkulman Kulttuurimylly ry	Soveltavaa liikuntaa monikulttuurisesti	4 000
Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy	Yhdenvertaisesti liikkeelle! Soveltavan liikunnan kokeilut ja innovaatiot paikallisesti Kajaanissa	33 000
Kiipulasäätiö	Ammatillisen koulutuksen erityisen tuen opiskelijoiden liikuntaharrastuksen lisääminen.	125 000
Lasten ja nuorten keskus ry	Hankkeessa kehitetään ja lisätään seurakuntien tarjoamaa liikuntatoimintaa erityisryhmille.	75 000
Muistiliitto ry	Muistisairaiden osallisuuden lisäämiseen ja ennakoluulojen vähentämiseen liikuntatoiminnassa	115 000
Nivalan kaupunki	Soveltavaa liikuntaa yli kuntarajojen Nivalassa ja Haapavedellä	40 000
Oulun diakonissalaitoksen säätiö	Soveltavaa liikuntaa yli kuntarajojen - osallistava toimintamallikokeilu pieniin kuntiin	115 000
Selkäydinvammaiset Akson ry	Yhdessä liikkuen -kurssit selkäydinvammaisille henkilöille	39 000
Suomen Kuurojen Urheiluliitto ry	Suomi Liikkeelle, vireyttä kuulovammaisille ja aktiivisuutta liikuntaseuroihin - lisää tietoutta kuulovammaisuudesta	55 000
Suomen Nuorisosirkusliitto ry	Uutta liikettä - sirkusta ja parkouria kuuroille, kuulovammaisille ja viittomakielisille lapsille, nuorille ja aikuisille	17 500
Suomen Paralympiakomitea ry	Liikkeellä kuntoon -hanke	190 000
Suomen Voimisteluliitto ry	"Soveltavasti yhdessä - lisää liikettä yhteistyöllä"- hankkeen kustannuksiin	30 000
Turun ammattikorkeakoulu Oy	Nepsy-Nuoren yksilöllinen ja Soveltava Liikuntaneuvonta (NYSU)	59 000
Turun Lähimmäispalveluyhdistys Ry	Yhdenvertaisten liikuntamahdollisuuksien lisääminen ikäihmisille levittämällä Vertaisviestijä-mallia Varsinais-Suomessa	50 000
		1 497 500

Huomioita, nostoja hankkeista

- Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä / **Sovella, saavuta ja yhdistä - Jokilaaksot liikuttaa 2025-2026**
  - Lisätään tietoisuutta ja kehitetään soveltavan liikunnan mahdollisuuksista alueella. Järjestetään saavutettavia soveltavan liikunnan tapahtumia, hankitaan apu- ja toimintavälineitä ja luodaan lainausjärjestelmä alueelle.
  - Kalajoki, Ylivieska, Siikalatva, Oulainen. Laajentuminen koko koulutuskuntayhtymän alueelle mahdollinen.
- Nivalan kaupunki / **Soveltavaa liikuntaa yli kuntarajojen Nivalassa ja Haapavedellä**
  - Pienten alle 12 000 asukkaan kuntien soveltavan liikunnan toimintamallin luominen. Kehitetään laajassa sidosryhmätyöskentelyssä laajennettavissa oleva malli. Kohderyhmänä kaikki soveltavaa liikuntaa tarvitsevat asukkaat.
  - Mukana POHDE, Popli, Kepli, pari urheiluseuraa, yksityinen yrittäjä. Laajentuu tuotoksiltaan valtakunnalliseksi, koska luo soveltavan liikunnan toimintamallin pienille kunnille.
- Oulun diakonissalaitoksen säätiö / **Soveltavaa liikuntaa yli kuntarajojen - osallistava toimintamallikokeilu pieniin kuntiin**
  - Luodaan ja kehitetään kohderyhmää osallistavia käytänteitä ja soveltavan liikunnan toimintaa lapsille ja nuorille kuntarajat ylittäen pienissä kunnissa Pohjois-Pohjanmaalla.
  - Tavoitteena on yhtenäistää soveltavan liikunnan verkosto- ja yhteistyömalleja ja madaltaa kynnystä soveltavan liikunnan järjestämiseksi yli kuntarajojen. Hankkeen tuloksena syntyy lapsia ja nuoria sekä kunta- ja yhdistystoimijoita yhdistävä toimintamalli soveltavan liikunnan järjestämiseksi pienissä kunnissa.

Suomi liikkeelle v. 2026 määrärahakohdennukset

• Alueelliset hyvinvointipolut – Alueelliset kansanterveyden edistämisen pilotit (STM, OKM)	3,3 M€
• Liikuntaneuvonnan vahvistaminen (OKM)	2,9 M€
• Päiväkotien ja koulujen liikuntaed. parantaminen pihojen luonnonmukaistamisella (OKM, YM, STM)	2,5 M€
• Liikkumista edistävät järjestöjen uudet kokeilut ja innovaatiot (OKM)	2,5 M€
• Iäkkäiden toimintakyvyn tukeminen (STM)	2,3 M€
• Move!-prosessin liikuntaneuvonta (OKM)	1,9 M€
• Liikettä saaristoon ja liikunnallisen luontomatkailun edistäminen alueilla (TEM, YM, MMM, LVM)	1,15 M€
• Kuntien asiakaslähtöiset liikuntapaikkatiedot helposti hyödynnettäväksi (OKM, STM)	0,86 M€
• Ohjelman hallinnointi: yleinen toimeenpano, viestintä, selvitystyöt ja seuranta (OKM)	0,7 M€
• Liikunnan ja toimintakyvyn lisääminen osaksi kutsuntojen sisältöä (PLM)	0,75 M€
• Kansalliset liikkumispäivät (OKM)	0,37 M€
• Liikunta ja ravitsemus hyvinvointialueilla ja yhdyspinnoilla (STM)	0,35 M€
• Pallo äitiyspakkaukseen (STM)	0,22 M€
• Liikkuva opiskelu korkeakouluille (OKM)	0,2 M€

- Lisäksi 2026 on käytettävissä Liikkuva koulu -kehittämisavustuksiin vuodelta 2025 siirtyvää Suomi liikkeelle –määrärahaa n. 2,9 milj. e

Anna laitteille lepopäivä -mediakampanja paikallismedioissa syksyllä

- **Espoo vko 39:** Länsiväylä + paikallisradiot
- **Oulu vko 40:** Forum24 ja digimainonta tarranurkka kaleva.fi + paikallisradiot
- **Raisio vko 41:** Aamuset + paikallisradiot
- **Kuopio vko 44:** Viikko-Savo + paikallisradiot
- **Jyväskylä vko 45:** Suur-Jyväskylän Lehti (printti) ja digi Keski-suomalainen verkkopalvelu + paikallisradiot
- **Rovaniemi vko 46:** Uusi Rovaniemi ja digimainonnan tarranurkka lapinkansa.fi + paikallisradiot

Anna laitteille lepopäivä.

Tervetuloa lauantaina 27.9. sellon aukiolle hakemaan lisää liikettä arkeen!

Lisää vain Liike.
suomiliikkeelle.fi

Muistatko vielä, miltä tuntui liikua omin voimin? Sen tunteen voi kokea helposti uudelleen.

Liikkeelle tästä »

Saa ottaa yhteyttä!

Ylitarkastaja Sari Virta
sari.virta@gov.fi